

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Primordia Christianæ Religionis Per Boiariam Et Loca quædam vicina; Catalogum videlicet & ordinariam successionem Archiepiscoporum Salisburgensium, & Coëpiscoporum, Frisingensium, Ratisponensium, Patauiensium, ac Brixinensium

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Diplomata quae hic insinuantur, ist haec sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13553

catiâ nostrâ fruemur. Vtraq; sanè moneta, nostra videlicet ac etiam ciuitatis prædictæ, absque impedimento partis alterius, cursum debitum obtinebit. Ceterum tam Episcopus idem, quàm Capitulum, & nos, cassabimus & refutabimus instrumenta quælibet, siue privilegia, obtenta olim ab alterutrâ partium contra alteram, puta, de Lynza & Anaso, & consimilibus, vtrobiq; carebunt ex nunc omni robore firmitatis. De victualibus Domini Episcopi, ac etiam capituli, & Conuentus dominarum Patauiensium in terris & aquis nostris, per Bauariam, nec muta, nec theoloneum requiretur. Et hoc ipsum nobis obseruabitur in omnibus locis Ecclesiæ supradictæ. Demùm si quis ex ministerialibus vtriusq; partis, & alterius familiâ vxorem duxerit, gratum vtrinq; tenebitur, & proles inde nata æqualiter diuidetur, & primogenitus patrem sequatur, ex iure pertinentiæ; vnicus autem hæres communis erit, & proles ex eo gœnita diuidetur. Nec ob alternata huiusmodi coniugia carebunt iure suo proprietatis vel feodi contrahentes, hoc iure seruando de cõtractibus, tam præteritis, quàm futuris. Ad quorum omnium perhennem obseruantiam, iuramentis partium super altare beati Stephani prothomartyris confirmatam, præsentem literam sigillo nostro placuit communiri, cum testibus annotatis, qui sunt; Meingotus Præpositus, Poppo Decanus, Otto Cantor, & cæteri fratres eiusdem capituli. Ex laicis verò, Fridericus Burggrauus de Nürenberg, Albertus de Hals, Hainricus de Rorbach, Otto de Frauenberg, Heinricus de Pheling, Grimaldus de Preysing, Heinricus de Rorr, Wimarus Asinus, Harliebicus de Weniser, Richgerus de Akaim, Hainricus de Harthaim, Otto de Trima, & alij quàm plures. Actum Patauiæ anno incarnat. Domini MCCLXII. Calend. Ianuarij.

Diplomata quæ hic insinuantur, isthæc sunt.

Ecce.

L.

OTtocarus Deigratia Rex Boemorum, Dux Austriæ, Styriæ, Marchio Morauia, vniuersis suis Iudicibus & officialibus per Austriam gratiam suam, & omne bonum. Licet omnium Ecclesiarum profectibus & quieti semper intendere totis viribus teneamur, venerabilis tamen patris, domini Patauien. Episcopi, quem, propter suæ deuotionis merita, quibus nobis ab antiquo gratus exiit, & Ecclesiæ suæ Patauien. ac hominum suorum, iura & libertates, quibus ab aliquibus est sæpius derogatum, volentes firma & illibata in posterum conseruare sub obtentu gratiæ nostræ; vobis vniuersis & singulis damus firmiter in mandatis, vt in bonis & possessionibus ipsius domini Episcopi, quocunq; contentur nomine, nullam præsumentes exercere iudiciariam potestatem. Hijs tamen exceptis casibus, qui damnationem mortis requirunt, in quibus suam iurisdictionem non debet nec poterit exequi, sed ad forum pertinent iudicis temporalis. Præterea cum sui, & nostri homines gaudere merito debeant e quo iure, vestræ similiter vniuersitati præcipiendo districtè cõmittimus, vt ciues ipsius de Mauitarn, de Euerdinge, & quoscunq; alios homines ipsius, per aquas & terras, omni iure & libertate perfrui securè ac liberè permittatis, quo nostri ciues & homines gaudere in huiusmodi cognoscuntur, nec ipsos in aliquo, contra huiusmodi mandati nostri seriem, de cætero impedire, vel artare, super quo turbaremur grauiter, attemptetis, scientes, quòd omnes, qui in præmissis eidem domino Episcopo de se præstiterint vltèrius materiam conquirendi, animaduersione seuerâ taliter puniemus, quòd cæteris in exemplum

*presum-
tm.*

trans-

transibit, & eos nostri mandati poenitebit fuisse in aliquo transgressores. Datum in Egenburg Anno domini M. C. C. LXVI. idus Martij.

II.

Petrus Dei gratia Ecclesie Pataviensis Episcopus, omnibus in perpetuum ad memoriam reuocantes, quantis, & quam periculosis laborum angustijs serenissimus Dominus noster Rudolfus, Romanorum Rex semper Augustus se ipsum exposuit, & totius Reipublice vires viriliter excitauit, ad hoc, vt nos, & alios Ecclesiarum prelatos, quos vexabat afflictio multiplex, & multorum Tyrannides impetebant, de iugo eriperet pessimae seruitutis, & ad culmen reduceret pristinae libertatis, dignum & debitum aestimamus, vt praedictum Dominum, qui benignum se nobis exhibuit, in se ipso & suis liberis, quantum secundum Deum & iuris permissionem possumus, honoremus. Sanè cum post remotionem illustri Principis, Ottacari Bohemorum Regis, & ipsius voluntariam cessionem de terris Austriae, Styriae, Carnyinthiae, Carniolae, & Marchiae, fuerit declaratum, quod feuda, quae Principes praedictarum terrarum à nobis & Pataviensi Ecclesia possidebant, vacarint nobis & Ecclesiae Pataviensi simpliciter & praecise; praedictus Dominus noster partem praedictorum feudorum, cum praedictis alijs libertatibus & donationibus, quae inferius exprimentur, de feudis eisdem deduxit, & in Pataviensem Ecclesiam iure pleno, & collatione perpetua, transtulit, volens & statuens, vt eadem bona feudalia esse desinant, & de caeteris Dominicalibus Pataviensis Ecclesiae, cum omnibus suis vtilitatibus & vsibus, iuribus & pertinentijs, sint coniuncta. Nos vero, desuper deliberatione praehabita cum Capitulo nostro, & alijs, quorum requirere in hac parte consilia tenebamur, omnia & singula feuda, quae nobis & Pataviensi Ecclesiae, per mortem Principum praedictarum terrarum, in eisdem terris, & alijs vbicunq; vacare ceperint, Illustribus filijs praedicti Domini nostri, videlicet, Alberto, Hartmanno, & Rudolpho, & eorum haeredibus masculis, iure feudi contulimus, ipsosq; ad instar & formam praedictarum terrarum Principum, infeudauimus, de iisdem hijs duntaxat bonis exceptis, quae Dominus noster seruauit, & contulit, de quibus supra meminimus, & inferius certis nominibus exprimemus. Propter hoc autem praedictis filijs Domini nostri hanc liberalitatem facimus, vt & ipsi, & eorum posterij, accepti beneficij memores, nos & Pataviensem Ecclesiam foueant, diligant, & honorent, quòdq; gratiam nobis & Ecclesiae nostrae factam à patre ipsorum, dño nostro, superius nominatam, quae inferius exprimentur, gratam & ratam teneant, nec subuertere studeant; sed aduertant potius, quòd à Deo recipient potiora, si Ecclesiae se deuotos exhibeant, & paratos prebeant in earum iuribus & honoribus conseruandis, illis tamè praecipue, quarum beneficijs ad obsequia obligantur. Sunt autem haec nomina bonorum, possessionum, iudiciorum, iurisdictionum, & iurium, quae dictus Dominus noster, tam de feudis praedictis, quam de alijs bonis in nos & Pataviensem Ecclesiam donatione, largitione, & concessione regali, iure pleno & perpetuo transtulit, & Dominicalibus Pataviensi Episcopi adunauit; Forum Trebense, cum omnibus suis pertinentijs, agris, pascuis, syluis, pratis, molendinis, piscationibus, aquis, aquarum decursibus, iudicio, videlicet causarum ciuillium & criminalium seu sanguinis, Naulo, vel iure Passagij, Theolonio, quod datur ibidem de omni grano, cum omnibus & singulis redditibus, prouentibus, vtilitatibus, & iudicijs quibuscunq; quae ad Principem terrae Austriae pertinebant ibidem, cum insula adiacente, quam illustris Rex Bohemiae, pro vsu & commodo ciuium, quondam annexauit dicto foro;

quæ omnia pro redditibus annuis octoginta librarum nobis & Ecclesiæ nostræ assignauit perpetuò possidenda. Item villam in Garznikh, cum agris, siluis, & pascuis, pratis, molendinis, piscationibus, aquis, aquarum decursibus, & omni vtilitate, ac iure & iudicio ciuili & criminali, & aliis quibuscunque, quæ ibidem ad terræ Principem pertinebant; quam villam, cum suis pertinentijs supradictis, pro redditibus annuis viginti nouem librarum nobis & Ecclesiæ nostræ ibidem Dominus noster assignauit perpetuò possidendam. Item in villa Hollern sex mansos, & dimidium mansum, qui *Lehen* vulgariter nominatur, quatuordecim libras soluentes, quos ibidem Dominus noster nunchabit liberos & solutos, cum omni iure, sicut in superioribus est expressum, donauit & concessit nobis etiam & Patauiensi Ecclesiæ supradictæ. Item ius Aduocatiæ in bonis ac Prædijs Patauien. capituli, in Villis Pischolffdorf & O. lern. Neunfidelij, & alijs ad eandem aduocatiam pertinentibus, cum decem modiorum redditibus ibidem dari consætis principi terræ, pro iure, quod Marschul dicitur, pro triginta quatuor librarum redditibus, minus sexaginta denarijs, nobis & Ecclesiæ nostræ contulit perpetuò possidendum. Item iudicium criminale vel sanguinis in sancto Ypolito, in Trayzemur, in Kunigsteten, & alijs in bonis & possessionibus ac hominibus Ecclesiæ nostræ sitis in Tulnensi Iudicio, quocunque nomine censeantur, non obstante, quòd idem iudicium ad Dominum terræ Austriæ pertinebat, dedit, tradidit dictus Dominus noster nobis & Ecclesiæ nostræ perpetuò, cum iure pleno, & mero Imperio iudicandi: hijs adiecit septem librarum redditus in Tayrenmaur, & vnus libræ in Maurtarn, quæ iudicio Tulnensi, nomine Aduocatiæ, dari hæcenus consueuerunt annuatim, sic, vt ammodo iudices Tulnenses, vel alij qualescunque, nullum ius, nullumque iudicium, seu exactionem, Aduocatiæ nomine ibidem sibi audeant vindicare. Huius autem iudicij, aduocatiæ, & reddituum prouenus & fructus dedit & tradidit nobis & Ecclesiæ nostræ pro redditibus annuis quadraginta trium librarum, & sexaginta denar. Wenn. æstimatoros. Hoc adiecto, quòd memoratus Dominus noster, si voluerit, assignabit nobis & Ecclesiæ nostræ, vsque ad festum Purificationis B. Mariæ Virginis proximum, & ab inde & per annum, tot librarum redditus de feudis ad Ecclesiam nostram pertinentibus, de quibus supra dictum est, in locis congruis, adiacentibus Hofmarchijs Ecclesiæ nostræ supradictæ. Quæ assignatione completâ infra predictum terminum constitutum, quæcunque nobis & Ecclesiæ nostræ dictus Dominus noster assignauit pro redditibus quadraginta trium librarum, & sexaginta denar. ad iam dictum Dominum nostrum liberè reuertentur. Quòd si assignationem non fecerit infra terminum supra dictum, ex tunc assignatio omnium predictorum, tam libera quàm perpetua, ex donatione Regiæ nobis & Patauiensi Ecclesiæ nostræ remanebit. Ex nunc autem idem Dominus noster dedit & concessit nobis, & Ecclesiæ nostræ officialibus, quos nos & successores nostri Patauienses Episcopi ad hoc duximus ordinandos plenam & liberam potestatem iudicandi de crimine, & iudicium sanguinis exercendi, ac in tribus locis, videlicet in sancto Ypolito, Maurtarn, & Tezenmaur, furcas seu patibulum, Truncos, & Tormenta alia, quibus reorum crimina puniantur, publicè erigendi, concessio ipsis eo iure, quòd bannum vulgariter appellatur, feudorum tamen predictis Domini nostri manibus remanebit tantum pro tempore vitæ suæ. Quòd si filij sui decederent sine hæredibus masculis, dicta feuda ad nos & nostram Ecclesiam Patauiensem reuertentur. Cæterum si quæ feuda predictæ Ecclesiæ nostræ alijs, quàm per mortem dictorum Principum, uacare cæperunt, vel incipient in futurum, de illis nos vel successores nostri, in vtilitatē & com-

& commodum eiusdem ecclesie nostre tenebimus ordinare. Ad quod utiliter exequendum, nos & Ecclesia nostra prefatum Dominum nostrorum, & liberos suos, adiutores habebimus, & utiles promotores. Testes presentis ordinationis sunt Venerabiles in Christo Patres & Domini, Bertholdus Babenberg. Ioannes Chunenensis, & Bernhardus Secowien. Ecclesiarum Episcopi: Illustres Albertus Dux Saxonie, Albertus & Hartmannus filij Domini nostri, Comites de Habsburg, Fridericus Burggravius de Nuremberg, Eberhardus comes de Cazenellenbogen, Marchio de Hachberg, Philippus de Bolandia, Ulrichus de Tuneres, Magister Gotfridus, Domini nostri Romanorum Regis Prothonotarius, Præpositus Solien. Otto de Berchtoldsdorf Camerarius Austriae, Ulrichus de Pillichdorf Dapifer Austriae, Ioannes de Meinsvvanth, Ulrichus de Vichouen, Werkardus de Slet, Bertholdus de Haidendorf, milites. Magister Conradus, Scriba Austriae, & alij quam plures. Et ut omnia supradicta robar obtineant firmitatis, literas presentes nostro, & venerabilis capituli nostri Pataviensis sigillo iussimus communiri. Datum apud nouam Ciuitatem 8. Kal. Decemb. Indict. 6. anno Domini M. CC. LXXVII.

III

Rudolfus Dei gratia Romanorum Rex, semper Augustus, vniuersis sacri Romani Imperij fidelibus, presentes literas inspecturis, gratiam suam & omne bonum. A primordijs nostri solij, sub illius nomine, per quem Reges regnant, principes obtinent principatus, & a quo suscepimus nostre sublimitatis auspicia, nostri regiminis dispositionem prouidimus taliter dirigendam, quod eos, per quos cepit, & in quibus consistit nostre glorie celsitudo & qui in partem sollicitudinis sunt vocati nobiscum, ut a nostra celsitudine decus recipiant & decorem, & sub felicis nostri dominij nouitate cuiusdam innouati restorationis reflorant, nouo gratie nostre beneficio foueamus. Nouerit igitur presentis ætas, & successura posteritas, quod nos integræ fidei puritatem, & deuotionis sinceræ constantiam, quam Ecclesiastici Principes, per Romanum Imperium constituti, ad nos, & ad imperium ipsum habere noscuntur, benignius intuentes, pensantes quoque grata, quæ nobis & eidem Imperio impenderunt, obsequia, & adhuc impendere poterunt gratiora; predictis nostris Ecclesiasticis Principibus, vniuersis & singulis, in Romano Imperio constitutis, omnes libertates, donationes, indulgentias, gratias, atque merita, eisdem a diuæ recordationis Friderico ultimo, Romanorum Imperatore, prædecessore nostro, ante latam in eundem excommunicationis & depositionis sententiam, & a suis antecessoribus, inclitis Romanorum Imperatoribus & Regibus, ritè & prouidè tradita & concessa, de benignitate Regali liberaliter innouamus, confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre innouationis & confirmationis infringere, vel eidem in aliquo ausu temerario contraire. Quod qui facere præsumpsit, grauem nostre indignationis offensam se nouerit incursum. In cuius rei certitudinem, & perpetui roboris firmitatem, presentis scriptum exinde conscribi, & maiestatis nostre sigillo iussimus communiri. Datum Nuremberg. XI. Kal. Decembr. ind. III. Anno Domini M. CC. LXXIV. Regni vero nostri an. II.

IV

Rudolfus Dei gratia Romanorum Rex, semper Augustus, vniuersis Imperij Romani fidelibus, presentes literas inspecturis, gratiam suam & omne bo-

num. Cùm fidelium Imperij principum votis & supplicationibus fauorabiliter annuimus, cùm eorum desiderijs facilem exauditionis aditum pandimus, ipsos erga nos, & ipsum Imperium, ad feruentiorem fidei constantiam obligamus. Sanè existentibus nobis apud Patauiam, venerabilis eiusdem loci Episcopus, princeps noster fidelissimus; nostram adiens presentiam, supplicauit, quòd cum ipse & sui Antecessores tres numero continuè, ex concessione claræ memorię quondam Friderici Romanorum Imperatoris, nostri prædecessoris, fuerint inquietâ & pacificâ possessione, seu quasi, iuris recipiendi mutam, seu theolonium in Oberaperge à transeuntibus nauibus in fluuio, qui Enus in vulgari nomine dicitur, sal & alia mercimonia deferentibus, de talento quolibet maioris ligaminis scilicet, XIII. s. longos & X. den. vsual. monetæ: nec super eo privilegia memoratus Episcopus inuenerit. Nos de solitâ Regalis benignitatis clementiâ, conscientię suæ consulere dignaremur. Nos autem in debite considerationis trutinâ supradicti Episcopi deuotionem, & fidei quâ patèter erga nos & imperium clariùs virtutum actibus floruit, constantiam reuoluentes eiusque deuotis supplicationibus fauorabiliter inclinati, eidem auctoritate Regiâ indulgemus: si qua per ipsum, vel suos officiales, in dictis Mutis, seu theolonijs, hætenus illicitè forsitán sunt recepta, purgata & licita, quò ad eius conscientiam, & anime suæ salutem, purgato, per subsequentem rati habitationis nostræ gratiam, conscientię suæ scrupulo huiusmodi, decerentes. Insuper cupientes gratiæ gratiam addere specialem, prædictum thelonium præfato Episcopo, & ipsius Ecclesiæ, concedimus, sicut ipsum, ex concessione supradicti nostri prædecessoris, eadem Patauien. Ecclesia tenuit ex antiquo; defectum nihilominus, si quis ipsi concessioni inerat, ex plenitudine Regiæ potestatis, & gratiâ speciali, suppletentes. Nulli autem omninò liceat hanc benignitatis nostræ gratiam infringere, vel eidem ausu temerario contraire, quòd si fecerit, grauem nostræ serenitatis offensam se nouerit incursum. Testes huius gratiæ nostræ sunt; venerabiles Magunt. & Salzburg. Archiepiscopi, Herbipolen. Ratisbon. & Chimen. Episcopi; illustres L. & H. farreres, comites Palatini Rheni, Duces Bauar. H. Landtgrauius Hassiæ, principes nostri dilecti; & nobiles, Marchio de Burgau, Fridericus Burggrauius de Nurenberg, Albertus de Hohenberg, Hugo de Wertenberg, E. de Lyningen, E. de Kazenelbogen, Io. & H. de Sponhaim, Comites, & alij quàm plures. In cuius testimonium præfens scriptum exinde conscribi, & maiestatis nostræ sigillo iussimus communiri. Dat. Patauiæ in castris, VI. Kal. Octobris, ind. IV. Anno Domini M. CC. LX. XVI. Regni verò nostri anno tertio.

V.

Rodolfus Dei gratia Romanorum Rex, semper Augustus, omnibus in perpetuum. Regiæ maiestati conuenit, vt memoriter recolamus, ac fauorabiliter attendamus, quantâ fidei puritate, quantoque deuotionis studio & affectu charissimus princeps noster, venerabilis Petrus, Patauien. Episcopus, reipublicæ veneretur honorem, nostraque priuata commoda diligat & sequatur, vt dum grata seruitia, quæ Imperio Romano & nobis impendit, aduertimus, ad hoc etiam nostræ considerationem, intantum conuertamus, quas grates & gratias referamus eidem. Dictus siquidem princeps noster, post diuersa pericula & labores plurimum sumptuosos, quibus se suamque Ecclesiam, pro saluandâ Reipublicâ, infatigabiliter onerauit, non contentus obsequio, quòd Romano Imperio in persona nostra deuotus exhibuit, nos etiam in chari-

n^{ost}ris liberis nostris honorare decreuit. Nam feuda illa omnia & singula, quæ sibi & Ecclesiæ suæ per mortem claræ memoriæ Principum Austriæ, in eadem terrâ vacare ceperunt, charissimis filiis nostris Alberto, Hartmanno & Rudolfo, ac eorum liberis, & hæredibus masculis contulit, ipsosque ad instar & formam dictorum Principum, infeudauit, hijs duntaxat exceptis, quæ de feudis prædictis dicto principi, & Ecclesiæ suæ Patauien. inferius assignauimus, Nec non iure patronatus parochialis Ecclesiæ in Halabrune, quam Ecclesiæ, cum pertinentijs suis, bonæ memoriæ Bertoldus, quondam Patauien. Episcopus, ad mensam Patauien. Capituli iure perpetuo contulit, & concessit, eo tempore, quo sibi & Patauien. Ecclesiæ prædictæ feuda præmissa per mortem bonæ memoriæ quondam Friderici Ducis Austriæ vacauerunt: cui collationi, nomine nostro & Romani Imperij, ad instantiam prædicti Petr. Episcopi Patauien., quantum nostra interesse potest & poterit, consentimus, & quantum ad nos respicit autoritate Regiâ approbamus. Propter hoc autem filijs nostris hanc liberalitatem faciens dictus Episcopus, vt & ipsi, ac eorum posterij, accepti beneficij memores, dictum Principem, & ipsius Ecclesiæ foueant, diligant, & honorent, quoddamque gratiam, quam suæ Ecclesiæ facimus, quæ inferius exprimetur, gratam & ratam teneant, nec subuertere studeant, sed aduertant potius, quod à Deo recipient potiora, si Ecclesijs se deuotos exhibeant, & paratos præbeant in earum iuribus & honoribus conseruandis, illi tamen præcipuè, quarum beneficijs ad obsequia obligantur. Verum cum honori nostro conueniat & saluti, vt damna, quæ pertulit, labores, quos sustulit, graues sumptus, quos fecit pro honore imperij dictus Princeps, eamque fidei claritatem, quam in liberis nostris nobis exhibuit, dignâ retributionis vicissitudine cognoscamus; nos de feudis prædictis, antequam nostris filijs eadem conferrentur, redditus ducentarum liberarum vsualis monetæ Wienn. deduximus, & deduci mandauimus, quos prædicto Episcopo, Principi nostro, & Ecclesiæ Patau. dedimus, tradidimus, reliquimus, & concessimus pleno iure, & iusto Dominij titulo perpetuo possidendos, ac in vtilitatem & usum ipsius Episcopi, & Patauien. Ecclesiæ conuertendos. Sunt autem hæc nomina illorum bonorum, quæ de feudis prædictis sepe dicto Patau. Episcopo, & Patauien. Ecclesiæ remanebunt: Forum Trebensæ, cum omnibus suis pertinentijs, agris, pascuis, syluis, pratis, molendinis, piscationibus, aquis, aquarum decursibus, iudicio videlicet causarum ciuilium & criminalium seu sanguinis, nauo vel iure passagij, theoloneo, quod datur ibidem de omni grano, cum omnibus & singulis redditibus, prouentibus, & vtilitatibus, & Iudicij quibuscunque, quæ ad principem terræ Austriæ pertinebant ibidem, cum insula adiacente, quam illustris Othakarus Rex Boemorum pro vsu & commodo ciuium quondam annexuit dicto foro, quæ omnia pro redditibus annuis octoginta librarum prædicto Episcopo, & Patauien. Ecclesiæ assignamus perpetuo possidenda. Item villam Gaisruk, cum agris, syluis, pascuis, pratis, moleadinis, piscationibus, aquis, aquarum decursibus, & omni vtilitate, ac iure, & iudicio ciuili ac criminali, ac alijs quibuscunque, quæ ibidem ad terræ principem pertinebant; quam villam, cum suis pertinentijs supradictis, pro redditibus annuis XXIX. librarum prædicto Episcopo & Ecclesiæ Patauien. assignamus perpetuo possidendam. Item in villa Holern sex mansos, & dimidium mansum, qui *Lehen* vulgariter nominantur, quatuordecim libras soluentes, quos ibidem nunc habuimus liberos & solutos, cum omni iure, sicut in superioribus est expressum, donatus & concedimus Episcopo, & Patau. Ecclesiæ supradictæ. Item ius aduocatiæ in bonis & prædijs Patauien.

Capi-

Capituli in villis Fischoldorf & obern Neufidel, ac alijs ad eandem aduocatiā pertinentibus, cum decem modiorum redditibus ibidem dari consuetis principi terræ, pro iure, quod Marckfuter dicitur, pro triginta quatuor librarum redditibus, minus sexaginta denarijs, prædicto Ep̄o, & suæ Ecclesiæ assignamus perpetuò possidendum. Item iudicium criminale vel sanguinis in sancto Yppolito, in Mautern, in Zaisemur, in Kunigsteten, & alijs in bonis & possessionib⁹ ac hominibus Ecclesiæ Patauiensis sitis in Tullen, iudicio, quocunq; nomine censeantur, non obstante, quòd idem iudicium ad dominū terræ Austriæ pertinebat, damus & tradimus perpetuò Patauien. Episcopo, & Ecclesiæ suæ cum iure pleno, & mero Imperio iudicandi. His adiicimus septē librarum redditus in Zaisemur, & vnus libræ in Mautern quæ iudici Tullnensi, ratione aduocatiæ, dari hæctenus annis singulis consueuerunt, sic, quòd ammodò nostri iudices Tullnen. vel alij qualescunq; nullum ius, nullumq; iudicium seu exactionem aduocatiæ nomine ibidem sibi audeant vendicare. Huius autem iudicij, & aduocatiæ, & reddituū proventus & fructus damus & tradimus prædicto Episcopo, & Ecclesiæ suæ, pro redditibus annuis quatragesima trium librarum, & sexaginta denariorum Wienn. æstimatos, hoc adiecto, quòd nos, si voluerimus, assignabimus, eidem, & ecclesiæ prædictæ, vsque ad festum purificationis B. Mariæ Virginis proximum, & abinde per annum, tot librarum redditus de feudis ad patauien. Ecclesiam pertinentibus, de quibus supradictum est, in locis congruis, adiacentibus Hofmarchijs episcopi supradicti; Quæ assignatione completâ infra prædictum terminum constitutum, quicquid prædicto Episcopo, & Ecclesiæ Patauien. assignauimus pro redditibus quadraginta trium librarum, & sexaginta denariorum, ad nos liberè reuerterur. Quòd si assignationem non fecerimus infra terminum supradictum, ex tunc assignatio omnium prædictorum tam libera, quàm perpetua ex donatione Regia, Patauien. Ecclesiæ remanebit. Ex nunc autē dedimus & concessimus officialibus prædicti Episcopi, quos ad hoc præsens, vel futuri Episcopi Patauien. duxerint ordinandos, plenam & liberam potestatem iudicandi de crimine, & iudicium sanguinis exercendi; ac in trib⁹ locis, videlicet, in sancto Yppolito, Mautern, & Zaisemur, furcas seu patibula, truncos, & tormenta alia, quibus Reorum crimina puniuntur, publicè erigendi, eo accesso ipsis eo iure, quòd Bannum vulgariter appellatur. Feudorum tamen prædictis nostris filijs concessorū ordinatio & conseruatio in nostris manibus remanebit tantum pro tempore vite nostræ. Quòd si filij nostri decederent sine hæredibus masculis, dicta feuda ad prædictū Patauien. Ep̄m, & suam Ecclesiam reuertentur. Cæterum si quæ feuda prædictæ Ecclesiæ alias quàm per mortē dictorum principum vacare ceperint, vel incipient in futurū, de illis dictus Ep̄s vel successores ipsius, ad utilitatem & commodum suæ Ecclesiæ ordinabit; ad quod utiliter exequendum nos, & nostros liberos, adiutores habebit, & sentiet promotores. Testes præsentis ordinationis sunt venerabiles principes nostri; Bertoldus Babenberg. Ioannes Chimen., & Bernhardus Secouien. Ecclesiarum Episcopi, Albertus Dux Saxoniz, gener noster, Albertus & Hartmannus, filij nostri, Comites de Habspurg, Fridericus Burggrauis de Nurenberg, Eberhardus comes de Kazenelbogen, Marchio de Hochpurg, Philippus de Wolandia, Vlricus de Tauuers, Magister Gotfridus, Præpositus Solien. prothonotarius noster, Otto de Bertoldorf, Camerarius Austriæ, Vlricus de pilichdorf, dapifer Austriæ, Ioannes de Merſchvvan̄ch, Vlricus de Vichofen, Wighardus de Slet, Bertoldus de Haidendorf, Milites: Magister Conradus scriba Austriæ, & alij quàm plures, in cuius rei testimonium præsens scriptum exinde conscriptū Maiestatis nostræ sigillo iussimus communiri. Dat. apud nouā ciuitatē, VIII. Kal. sept. Ind. VI. an. Dñi M. CC. LXXVII. VI. Ru.

Regi vero nostri an. quinto.

VI.

Rudolfus Dei gratia Romanorum Rex, semper Augustus, vniuersis ciuibus de Mautarn, dilectis fidelibus suis, gratiam suam & omne bonum. Quia venerabili Petro, Patauien: Episcopo, principe nostro charissimo, nobis referente cognouimus, vos in iuribus vestris, qua vobis circa Danubium comperunt ab antiquo per diminutionem & subtractionem eorūdem, turbari contra iustitiam, & offendi; Nos huiusmodi iurium vestrorum læsionibus, tam præsentibus, quam futuris, cauere salubriter cupientes, deuotis etiam principis nostri prædicti precibus inclinati, vobis præsentium tenore concedimus, & fauorabiliter indulgemus, vt omnibus iuribus vestris antiquis, tam in terris, quam in aquis, vbique, tanquam ciues nostri de Stain, & de Crembs, integrè & completè perpetuò gaudeatis. In cuius prouisionis nostræ testimonium euident & cautelam, præsens scriptum exinde conscribi, & Maiestatis nostræ sigillo iussimus communiri. Datum Vienn. IV. Non. Aprilis indiçt. VII. Anno Domini M. CC. LXXIX. Regni verò nostri Anno sexto.

VII.

Rudolfus Dei gratia Romanorum Rex, & semper Augustus, vniuersis sacri Imperij Romani fidelibus, præsentibus literas inspecturis, gratiam suam & omne bonū. Ex quo ad imperij Romani dirigenda molimina nos diuina bonitas euocauit, libèter præ cæteris, qui nostræ curæ sunt crediti, ecclesias, & personas earū, in suis libertatibus volumus conseruare, & respicere vberiori affluentia gratiarum, ne ille, in cuius manibus sunt omnia iura regnorum, circa suos ministros nos inueniat negligentes. Sanè eum insignis Patauien. ecclesia, & capitulum, ab illustribus Leopoldo & Friderico, quondam Austriae & Styriae Ducibus, beatæ memoriæ prædecessoribus nostris, in eisdem Ducatibus hac continuâ libertate sunt freti & gratiâ, quòd, prout ex eorundem Ducum priuilegijs super hoc ipsi traditis & concessis collegimus & vidimus euidenter, omnia victualia sua, tam vinum, quam frumentum, & quæcunque alia ad communem mensam eorum spectant: seu ad vsum, per Danubium & Ennum vndiq; sine Muta & farsart ac sine omni exactione libere transducantur. Nos nolentes eidem ecclesiæ, & capitulo, libertates suas minuere, sed eos potius in eisdem potentialiter conseruare; Ipsi prædictam libertatem & gratiam de nouo donamus, & liberaliter confirmamus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ donationis & confirmationis infringere, vel ei in aliquo ausu temerario contrarie, quod qui fecerit, grauem nostræ Maiestatis offensam se nouerit incursum. In cuius rei testimonium præsens scriptum exinde conscribi, & nostræ Maiestatis sigillo fecimus communiri. Datum Wien. IV. Cal. Maij. Ind. IX. Anno Domini M. CC. LXXXI. Regni verò nostri Anno octauo.

Commentum Lazij, Cuspiniani, & aliorum de Episcopo Patauien, Saxonie Duce, Ddd. Friderici Pulchri Austriaci contra Imp. Ludouicum IV. Bauaria Ducem suffragatoris, cum à D. Hundio satis, ni fallor refutatū est, tum ab alijs alibi.

Ludouicum quoq; IV. Imp. Bauaria Ducem erga Episcopum & Ecclesiam Patauiensem beneficium fuisse, sequentes literæ testantur.